

Sønderborg Forsyning
Ellegårdvej 8
6400 Sønderborg
Att. Jens Bill

Kystdirektoratet
J.nr. 23/05357-34
Ref. Lotte Beck Olsen
04-09-2023

Sendt pr. mail

Tilladelse til udførelse af geofysiske forundersøgelser på nærmere angive lokaliteter, Sønderborg Kommune

Kystdirektoratet giver hermed tilladelse til udførelse af geofysiske forundersøgelser på nærmere angive lokaliteter (se projektbeskrivelsen).

Tilladelsen indeholder afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, kysthabitatbekendtgørelsen og miljøvurderingsloven.

Ansøgningen er indsendt og hånderet af WSP på vegne af Sønderborg Forsyning.

Kystdirektoratet har vurderet, at det ansøgte kan tillades efter kystbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet har vurderet, at der ikke vil ske skade på Natura 2000 eller bilag IV arter.

Kystdirektoratet har vurderet, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2.

Lovgrundlag

Ved nogle anlægsprojekter er det nødvendigt, at der udføres forundersøgelser, for at få et bedre overblik over, hvilke eventuelle påvirkninger projektet kan medføre, samt for at få belyst anlægsmetoder mv. Hvis anlægsprojektet kræver en tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16 a, stk. 1, nr. 2 (LBK nr. 705 af 29/05/2020), vil forundersøgelserne efter en tolkning af reglerne også være omfattet af bestemmelsen.

I henhold til § 16 a, stk. 4, kan der stilles vilkår i forbindelse med en tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16 a.

Kystdirektoratet skal, når der træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, vurdere om projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse udpegede arter væsentligt, jf. § 3 i bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet (BEK nr. 654 af 19/05/2020). Hvis en væsentlig påvirkning ikke kan

udelukkes skal der udarbejdes en konsekvensvurdering jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1.

Kystdirektoratet skal, når træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, samtidig vurdere om projektet kræver en miljøkonsekvensvurdering (VVM), jf. § 21, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (LBK nr 4 af 03/01/2023).

Tilladelsen gives på følgende vilkår

Fælles vilkår efter kystbeskyttelsesloven og kysthabitatbekendtgørelsen:

1. Forundersøgelserne skal ske i overensstemmelse med det ansøgte.
2. Der må ikke uden Kystdirektoratets tilladelse foretages udvidelser eller ændringer af anlægget eller anlægsmetoderne.

Vilkår efter kystbeskyttelsesloven:

3. Tilladelsen bortfalder hvis forundersøgelserne ikke er afsluttet indenfor 2 år fra udstedelsen af denne tilladelse.
4. Samtidig med at anlægsarbejdet afsluttes, skal Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) underrettes herom. Snarest herefter skal samme myndigheder tilsendes en færdigmelding, som dokumenterer at projektet er opført i overensstemmelse med tilladelsen samt angiver anlæggets endelige position.
5. Anlæggets ejer forpligter sig til at vedligeholde anlægget i god og forsvarlig stand.
6. Tilladelsen til at foretage undersøgelserne må ikke uden tilladelse fra Kystdirektoratet overdrages til andre.

Fælles bemærkninger:

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på at tilladelsen fortabes, hvis nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke måtte blive opfyldt.

Tilladelsen fritager ikke modtageren for pligt til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for gennemførelse af projektet i henhold til anden lovgivning.

Tilladelsen erstatter ikke privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet, ligesom den ikke fritager ejeren af anlægget for et, i forbindelse med anlæggets tilstedeværelse eller etablering, opstået civilretligt ansvar.

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Afgørelse efter kystbeskyttelsesloven

I den konkrete sag, skal der foretages geofysiske forundersøgelser i forbindelse med en nærmere planlægning af nedlæggelse af spildevandsledninger på søterritoriet. Kystdirektoratet er myndighed for selve etableringen af spildevandsledningerne efter kystbeskyttelseslovens § 16 a, stk. 1, nr. 2.

Kystdirektoratet har vurderet, at der kan gives tilladelse til de ansøgte forundersøgelser med den begrundelse, at der ikke synes at være væsentlige hensyn der taler imod.

Kystdirektoratet har bl.a. vurderet at der ikke er væsentlige naturhensyn som taler imod de ansøgte undersøgelser, ligesom der ikke synes at være hensyn i øvrigt, som taler imod.

Kystdirektoratet finder således, at det er naturligt i forbindelse med større anlægsprojekter, at det er nødvendigt at udføre forundersøgelser, for at kunne få anlægsprojekterne tilstrækkeligt oplyst, til at der kan laves konkrete vurderinger blandt andet i forhold arbejdsmetoder, linjeføring mv. Endvidere kan forundersøgelserne være med til at belyse, hvilket materiale der skal arbejdes i, og dermed kan det belyses, hvilket eventuelle påvirkninger dette kan have for naturen og miljøet omkring projektområdet, og i sidste ende, hvilke foranstaltninger, der eventuelt skal iagttages for at forhindre en påvirkning.

I forbindelse med Kystdirektoratets vurdering er der bl.a. blevet lagt vægt på de indkomne høringssvar.

Ved afgørelsen har vi været opmærksomme på, at Danmarks Naturfredningsforening afdeling Sønderborg har indsendt bemærkninger til ansøgningen. DN Sønderborg oplyser blandt andet, at

- Den mest bekymrende påvirkning er uden tvivl undervandsstøjen i forhold til marsvin som er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 beskyttelsen.
- At påvirkningerne af forundersøgelserne næppe vil være af voldsom karakter, kan intuitivt være rigtigt, men det er rapportens opgave at dokumentere dette. Rapporten er mangelfuld ved at den ikke indeholder netop denne dokumentation for vurderingen
- En beskrivelse, af hvad begrebet "Soft Start" konkret betyder, er ikke givet. Det forventes at skulle indeholde en beskrivelse af hvordan instrumenter konkret kan betjenes for at mindske miljøpåvirkninger mest muligt. Det er en udtalt mangel. Dermed kan denne vigtige og eneste foranstaltning ikke kontrolleres og taber sin restriktive værdi.

Rådgiver har i forhold til høringssvaret fra DN Sønderborg blandt andet oplyst:

- I argumentationen, som ligger til grund for vurderingen, anvendes der faktiske målte påvirkningsafstande ved anvendelse af samme type udstyr (afsnit 5.3), hvilket må betragtes som en solid baggrund for at foretage retvisende estimater af potentielle påvirkningsafstande for så vidt angår potentielle påvirkninger af havpattedyr i området.
- I forhold til permanente høreskader for marsvin (og sæler) viste JASCO-studiet, at der alene ved anvendelse af den fulde udstyrspakke var en påvirkning inden for 17 meter fra surveyfartøjet. Den ansøgte udstyrspakke

er mindre (kun SBP), og mindre støjende end anvendt i JASCO-studiet. Selv når man konservativt antager en påvirkningsafstand på 17 m for høreskader for marsvin, vil høreskader helt kunne undgås, idet der anvendes 'soft start' procedure i forbindelse med projektet (se nedenfor).

- Selvom konsekvensvurdering ikke er baseret på en konkret vurdering for de aktuelle lokaliteter, så mener WSP bestemt ikke at grundlaget for vurderingen er uden værdi. Derimod, baseres vurderingen på konkrete målinger af lignende udstyr. Det underbygges fagligt, hvorfor disse resultater kan anvendes som grundlag for de ansøgte undersøgelser, om end grundlagt for vurderingen og således også selve vurderingen er konservativ.
- Udstyret startes først når der ikke er nogen havpattedyr indenfor 500 m afstand af fartøjet. Herefter startes udstyret på nedsat kraft i 20 min. Hvis der herefter fortsat ikke er nogen dyr indenfor 500 fra fartøjet så startes dataindsamlingen. Den estimerede tid for selve dataindsamlingen er angivet i Tabel 4-1.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at ansøger/rådgiver i tilstrækkelig grad har belyst undersøgelsesernes påvirkning på bilag IV arten marsvin, og at der er foretaget tilstrækkelige vurderinger i den udarbejdede konsekvensrapport. Se uddybende begrundelse for denne vurdering under afsnittet "Afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen".

Kystdirektoratet skal endvidere vurdere, om de planlagte undersøgelser kan have en negativ påvirkning på relevante vandområdeplaner, herunder fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning (Lov om vandplanlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017) og tilhørende bekendtgørelser.

Forundersøgelsesområdet ligger i Vandområde nr. 114 "Flensborg Fjord, ydre". Området er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand for kystvande.

Kystdirektoratet vurderer, at de planlagte undersøgelser ikke vil udgøre nogen negativ påvirkning af vandområdeplanernes kvalitetselementer, da de ansøgte aktiviteter ikke vil medføre udledninger til havet og dermed ikke forurene havmiljøet og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning. En fysisk påvirkning af bundfaunaen vil kun ske helt lokalt ved indsamling af sedimentprøver, og påvirkningen vurderes at være ubetydelig.

Kystdirektoratet skal desuden vurdere, om det ansøgte projekt kan have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål og indsatsprogrammer for de relevante deskriptorer jf. § 18 i havstrategiloven (LBK nr. 1151 af 25. november 2019 af lov om havstrategi), jf. den nuværende havstrategi, Danmarks Havstrategi II, fra april 2019.

Rådgiver har på side 42-43 gennemgået havstrategiens deskriptorer. Det konkluderes, at forundersøgelserne ikke vil udgøre en negativ påvirkning af muligheden for opnåelse af god tilstand for deskriptorerne i Danmarks Havstrategi, hverken indenfor eller uden for Natura 2000- områderne, ligesom det vurderes, at forundersøgelserne ikke vil påvirke havstrategiovervågningen og kvaliteten heraf.

Kystdirektoratet vurderer, at de ansøgte forundersøgelser ikke vil påvirke den generelle miljøtilstand, og ikke vil have en negativ påvirkning på de 11 deskriptorers miljømål i Danmarks Havstrategi II.

De ansøgte undersøgelser vil ikke være i strid med havplanen, da der er tale om undersøgelser af kortvarig og midlertidig karakter.

Afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen

Det følger af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, at alle planer og projekter, der kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt, skal vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne.

Projektbegrebet efter habitatdirektivet er bredere end VVM-direktivets, idet det skal fortolkes i lyset af habitatdirektivets og bestemmelsens formål, som er at forhindre, at projekter, der kan skade et Natura 2000-områdes integritet, tillades.

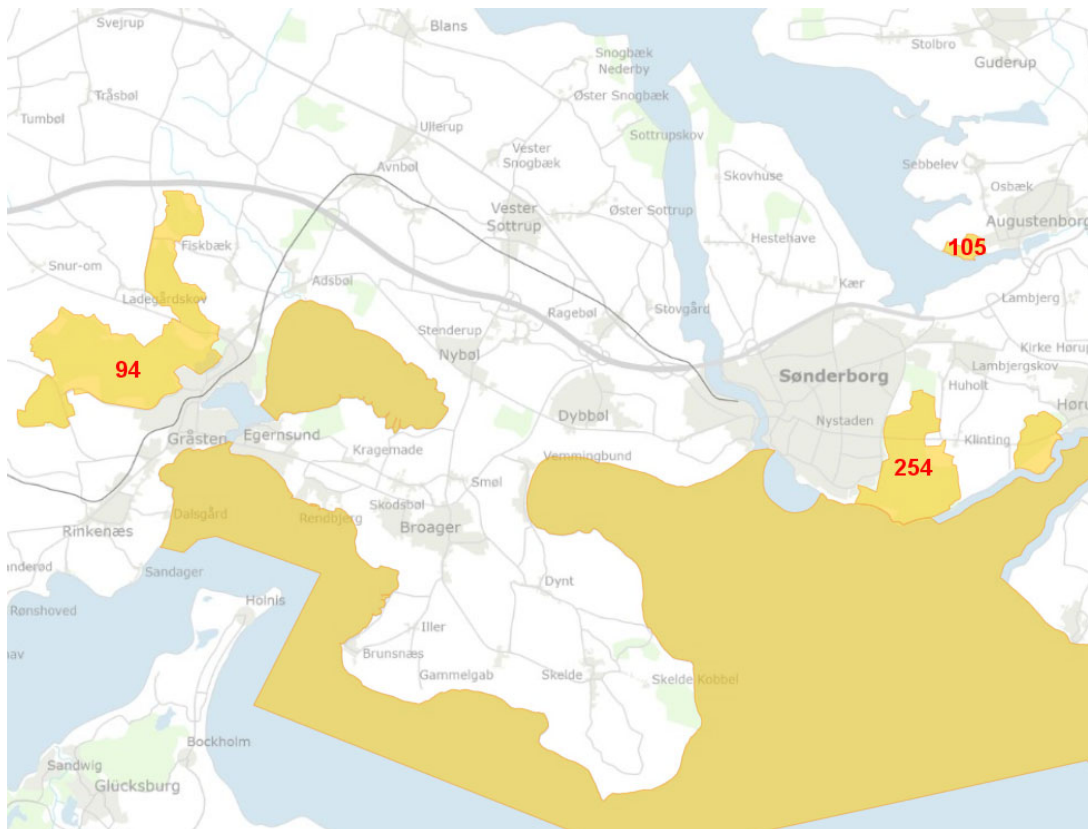
Den kompetente myndighed, dvs. den myndighed, der meddeler afgørelsen, dispensationen eller tilladelsen til det pågældende projekt eller plan, er forpligtet til at efterleve direktivets krav om væsentlighedsvurdering og konsekvensvurdering.

Der skal desuden foretages en vurdering af eventuelle påvirkninger på fugle jf. fuglebeskyttelsesdirektivet.

Reglerne er implementeret i bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet (BEK nr. 654 af 19/05/2020).

Alle planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et internationalt naturbeskyttelsesområdes forvaltning, skal vurderes med hensyn til deres virkning på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Alle planer og projekter skal samtidig vurderes med hensyn til deres virkning på arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Nedenfor er indsat et kort med angivelse af Natura 2000 områderne i projektområdet, samt kort med angivelse af projektstrækningerne.

Den ene strækning (Gråsten-Broager) befinder sig inden i et Natura 2000-område (N197 - Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als), mens de to øvrige

strækninger (Dybbøl-Vestermærk og Augustenborg) befinder sig 2,5 km eller mere fra nærmeste Natura 2000-område.

Udpegningsgrundlaget er følgende:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64		
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Der er endvidere kendskab til forekomst af bilag IV arten marsvin i hele projektområdet. Der er endvidere kendskab til forekomst af spættet sæler i området.

Bygherre/rådgiver har i denne sag valgt at udarbejde en konsekvensvurdering, idet en negativ påvirkning som følge af de geofysiske forundersøgelser (indsamling af data ved hjælp af side scan sonar (SSS) uden ultra short baseline acoustic positioning system (USBL)) ikke på forhånd har kunne afvises. Det fremgår af rapporten, at støj og forstyrrelser i forbindelse med kortlægning foretaget med SSS (uden USBL) og sub bottom profiler (SBP) potentielt kan påvirke havpattedyr, som marsvin og sæler. Påvirkninger kan bestå af permanent høretab og forstyrrelse af havpattedyrenes adfærd.

Rådgiver har i den udarbejdede konsekvensvurdering (rapporten side 22-23 blandt andet oplyst følgende:

"Baseret på ovenstående redegørelse af de planlagte forundersøgelser er det alene kilder til undervandsstøj fra det anvendte geofysiske udstyr, der vurderes potentielt at kunne medføre skade på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag og negative påvirkninger af områdernes økologiske funktionalitet for bilag IV-arter."

Det er derfor Kystdirektoratets vurdering, at der ikke vil være nogen skadelig påvirkning af de udpegede naturtyper i forbindelse med udførelsen af forundersøgelserne. På nedenstående kort fremgår udpegningerne af naturtyperne i Rinkenæs Bugt (strækningen Gråsten-Broager):

Ved denne vurdering har Kystdirektoratet lagt afgørende vægt på, at sedimentprøverne (til kornstørrelsesanalyse og til analyse for miljøfremmede stoffer) indsamles med håndholdt kajakrør af en dykker, og at der alene vil være tale om en meget kortvarig og lokal påvirkning af bundfaunaen og -flora. Det er endvidere tillagt afgørende betydning, at det er oplyst i rapporten (side 17) at indsamlingen af de ca. 25 prøver fordelt på de tre strækninger vil tage samlet ca. 1. dag.

Bestemmelserne i fuglebeskyttelsesdirektivet skal endvidere overholdes i forbindelse med udførelse af forundersøgelserne.

Rådgiver oplyser følgende i rapporten på side 23:

”Fugle, fisk og delvist marine pattedyr som odder kan, som havpattedyr, også blive påvirket af undervandsstøj. I modsætning til havpattedyr hører fisk, fugle og odder dog i et lavere frekvensområde (<300 Hz) og er derfor generelt mere robuste overfor undervandsstøj (Slabbekoorn, Dooling, Popper, & Fay, 2018; Carroll, Przeslawski, Duncan, Gunning, & Bruce, 2017).”

Det er Kystdirektoratets vurdering, at der ikke vil være nogen skadelig påvirkning på fugle i forbindelse med projektet. Ved denne vurdering er der lagt vægt på, at der er tale om et meget begrænset projekt – både tidsmæssigt men også arealmæssigt, at undersøgelserne skal foretages i et område, hvor der i forvejen er skibstrafik, og at fuglene vil have mulighed for at flytte sig. Eventuel rastende fugle i nærområdet vurderes ikke at blive skadeligt påvirket grundet projektets udstrækning og varighed.

Kystdirektoratet er enig med ansøger/rådgiver i, at det er undervandsstøj i forbindelse med udførelsen af projektet, der er den største risiko for at kunne påvirke arter i området. De arter, der er risiko for at påvirke er sæler og bilag IV arten marsvin, som også er på udpegningsgrundlaget i N 197.

Rådgiver skriver blandt andet følgende i rapporten om permanent høretab (PTS) (side 33):

Risikoen for at havpattedyr pådrager sig permanent høretab som følge af forundersøgelserne er alene knyttet til tidspunkter, hvor udstyret startes. Denne risiko vil dog ved anvendelse af afværgeforanstaltningen 'soft start' i overensstemmelse med fremgangsmåden beskrevet i Energistyrelsen (2018) kunne undgås (se afsnit 4.1.1), og vil således ikke medføre skade på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, hverken udenfor eller indenfor beskyttede områder.”.

Og på side 36 konkludere rådgiver i forhold til adfærdspåvirkninger:

”Samlet vurderes påvirkningen (PTS og adfærdsmæssige påvirkninger) som følge af de geofysiske forundersøgelser ikke at medføre skade på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, hverken udenfor eller indenfor beskyttede områder.”.

Det konkluderes i rapporten på side 38 i forhold til marsvin:

”Samlet vurderes det, at de geofysiske forundersøgelser ikke vil kunne medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for marsvin. Forundersøgelserne vil derfor være uden betydning for områdets samlede økologiske funktionalitet for marsvin.”.

Det er således Kystdirektoratets vurdering, at der ikke vil være nogen skadelig påvirkning på bilag IV arten marsvin i forbindelse med udførelsen af forundersøgelserne. Kystdirektoratet har ved denne vurdering lagt afgørende vægt på, at arten er tilpasset området, hvor der i forvejen er en del skibstrafik og at der er tale om meget kortvarige aktiviteter i et meget begrænset område, ligesom det er tillagt vægt, at arten er mobil, hvorfor eventuelle forstyrrelser normalt vil medføre, at individer flytter sig til andre uforstyrrede områder.

Det er Kystdirektoratets samlede vurdering, på baggrund af sagens samlede materiale og egne vurderinger, at de planlagte forundersøgelser ikke vil medføre skade på de udpegede naturhabitattyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte, hverken i sig selv eller kumulativt med andre planer og projekter. Det vurderes ligeledes, at forundersøgelserne ikke vil medføre skade på Natura 2000-områdets integritet. Kystdirektoratet vurderer endvidere, at undersøgelserne ikke vil skade områdets økologiske funktionalitet for arten marsvin, samt påvirke arten på individniveau.

Slutteligt vurderer Kystdirektoratet, at forundersøgelserne ikke vil medføre skadelige påvirkninger på de nærtliggende tyske Natura 2000 områder, såfremt undersøgelserne udføres som beskrevet i konsekvensvurderingen/ansøgningsmaterialet.

Begrundelse for at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingsloven

Forundersøgelser danner baggrund for den nærmere planlægning og projektering af projekterne. Men forundersøgelserne kan i sig selv have konsekvens for natur og miljø, og det er vigtigt at få dette belyst, inden undersøgelserne foretages. Konsekvenserne af disse forundersøgelser kan dog ikke medtages i miljøkonsekvensvurderingen for det samlede projekt, idet det er nødvendigt, at undersøgelserne foretages før der laves en samlet vurdering af projektet i miljøkonsekvensrapporten. Resultaterne af forundersøgelserne skal således bruges i forbindelse med den endelige planlægning og projektering af projektet, og disse resultater skal vurderes i miljøkonsekvensrapporten. Det er således Kystdirektoratets vurdering, at selvom forundersøgelserne skal anvendes i forbindelse med et projekt, der er omfattet af miljøvurderingsloven, så er forundersøgelserne i sig selv ikke omfattet, ligesom de ikke er en integreret del af projektet. Resultatet af forundersøgelserne er således en forudsætning for at bygherre kan vurdere omfanget og kravene til de anlæg, som senere skal beskrives og vurderes efter reglerne i miljøvurderingsloven.

Projektbeskrivelse

Aktiviteter omfattet af nærværende ansøgning omfatter følgende forundersøgelser på søterritoriet:

1. Kortlægning af havbunden (geofysik)

- Indsamling af Side Scan Sonar (SSS) data med akustisk positionering under vand til detaljeret kortlægning af de fysiske forhold på havbunden.
- Indsamling af overfladenære seismiske data med Sub-Bottom Profiler udstyr (SBP) til detaljeret kortlægning af havbunden og de øverste geologiske jordlag ned til potentielt 10 m under havbunden.

2. Biologiske forundersøgelser og sedimentundersøgelser

- Biologisk verificering ved undervandskamera
- Kortlægning af overfladesediment
- Sedimentprøver indsamlet med håndholdt kajakrør (ved dykning) til kornstørrelsesanalyse og til analyse for miljøfremmede stoffer.

Alle feltaktiviteter vil blive gennemført fra WSP's eget fartøj "Sephia" og forventes udført i perioden mellem august og oktober 2023, med en samlet varighed af 7-8 feltdage (afhængigt af vejrforhold).

Følgende fremgår af "Natura 2000 konsekvensvurdering af marine forundersøgelser" side 22 (udarbejdet af WSP):

"Med undtagelse af udtagning af et antal sedimentprøver (kajak-prøver) til analyse af sedimentkarakteristik (kornstørrelser og miljøfremmede stoffer) vil de øvrige biologiske feltundersøgelser foretages ved passive observationsmetoder (ROV dyk), der ikke indebærer udsendelse af lyd, prøvetagning eller anden fysisk påvirkning af marin flora, fauna eller naturtyper (se afsnit 4.2). Kajak-prøver foretages i områder med blødbund med et kajakrør (bundkernehefter), der har en diameter på 5,4 cm og en længde på op til 50 cm. Når dykkeren har slået røret ned i havbunden med en gummihammer, sættes der en prop i den øverst del af røret, således at prøven forsigtigt kan trækkes op af bunden og der kan herefter også sættes en prop i bunden af røret. Der således er tale om en meget lokal og kortvarig påvirkning forbundet med udtagning af kajak-prøver, hvorfor enhver skade på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag og negative påvirkninger af områdernes økologiske funktionalitet kan afvises."

For en nærmere beskrivelse af undersøgelserne henvises til ansøgningsmaterialet, hvor der er en grundig gennemgang af undersøgelserne (fra side 13 i rapporten fra WSP).

Kort over lokaliteterne for forundersøgelserne:

Længden af Gråsten-Broager strækningen er ca. 5 km, mens længden af Augustenborg og Dybbøl-Vestermærk strækningerne er henholdsvis ca. 3 km og 0,5 km.

Undersøgelser skal anvendes ifm. planlægning og vurderinger vedrørende projektet om at samle flere renseanlæg i Sønderborg Kommune. Kystdirektoratet og Sønderborg Kommune behandler således forsyningsselskabets ansøgning om det

overordnede projekt, hvor der aktuelt er ved at blive udarbejdet en miljøkonsekvensrapport.

Sagsgennemgang

Efter Kystdirektoratet modtog ansøgningen, har den været sendt i høring hos Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Miljøstyrelsen, Bolig- og Planstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen, Moesgaard Museum, Sønderborg Kommune samt sendt til orientering til Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark og Geodatastyrelsen.

Nedenfor gengives de væsentligste bemærkninger.

Søfartsstyrelsen skrev den 13. juli 2023 bl.a. følgende:

” Søfartsstyrelsen har ingen bemærkninger til geofysiske forundersøgelser ifm rørledninger til renseanlæg, Sønderborg Kommune

Aktiviteterne ved undersøgelserne kan anmeldes til Efterretninger for Søfarende – efs@dma.dk - hvis det findes relevant i forhold til de sejlene i området. Anmeldelse skal ske 3-4 uger i forvejen af hensyn til behørig varsling.

Vedr. sejladsikkerhed i forbindelse med aktiviteterne henviser Søfartsstyrelsen generelt til bekendtgørelse om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande (vedhæftet).”.

Miljøstyrelsen skrev den 18. august 2023 bl.a. følgende:

”Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger til sagen vedr. ansøgning om tilladelse til geofysiske forundersøgelser ifm rørledninger til renseanlæg, Sønderborg Kommune.”.

Fiskeristyrelsen skrev den 11. august 2023 følgende:

” Fiskeristytelsens afdeling i Kolding har modtaget denne høring og har ingen bemærkninger til sagen.

Jeg har hørt Bælternes Fiskeriforening og Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation. Der er ikke modtaget bemærkninger fra dem.”.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skrev den 4. august 2023 bl.a. følgende:

” Ejendomsstyrelsen har modtaget høring vedrørende tilladelse til udførelse af geofysiske forundersøgelser.

Efter høring af myndigheder under Forsvarsministeriet, skal Ejendomsstyrelsen oplyse, at der ikke er specifikke bemærkninger vedrørende fremsendte høringsmateriale.

Generelt skal der i forbindelse med arbejde ved/i havbunden gøres opmærksom på, at såfremt der bliver identificeret/forekommer fund af ueksploderet ammunition eller lignende farlige genstande, skal arbejdet straks indstilles, og der skal tages

kontakt til Forsvarets Operationscenter jævnfør BEK 1351 af 29/11/2013 § 14 om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande.”.

Sønderborg Kommune skrev den 16. august 2023 bl.a. følgende:

” Men jeg noterer mig, at der er tale om en konsekvensvurdering af en forundersøgelse.

I det der er taget afværgeforanstaltninger i brug ('soft start'), vil en konsekvensvurdering nemlig være nødvendig. Forundersøgelsen har en begrænset varighed. Det udstyr, der forventes at påvirke havpattedyrene (hvor marsvin er den mest sensitiv art) betydeligt i forundersøgelserne, er SBP, som kun er i brug i en time på strækningen Gråsten-Broager. Pga. 'soft start' forventes marsvin at flytte sig. Det værste, der kan ske på denne årstid, er, at forstyrrelserne kan føre til mor-kalv separation. Derfor er det vigtigt at sikre sig, at der ikke er marsvin i nærheden. Påvirkningsafstanden (731 m) sammenholdt med den relativt korte varighed af påvirkningen gør, at jeg ikke er så bekymret. Materialet virker overbevisende.”.

Slots- og Kulturstyrelsen skrev den 4. august 2023 bl.a. følgende:

” Gøres der fund i forbindelse med anlægsarbejde eller en fysisk aktivitet på havbunden skal aktiviteten standses. Således at der ikke ændres i tilstanden af fortidsmindet eller vraget, der er beskyttet efter museumsloven.”.

Danmarks Naturfredningsforening afdeling Sønderborg skrev den 11. august 2023 bl.a. følgende:

”Det understreges indledningsvis, at ansøgningen og dets konsekvensvurdering i forhold til Natura 2000 kun gælder de geofysiske forundersøgelserne og ikke selve projektet.

Dernæst omhandler dette høringssvar udelukkende bilaget Natura2000 konsekvensvurderingen, da den danner grundlag for ansøgningen.

Indholdsmæssigt er der især to graverende faglige mangler:

1. Påvirkningens kvantificering

Rådgiver har ikke gennemført en selvstændig kvantificering eller beregning af potentielle påvirkninger. Rapporten indeholder kun påstande om, at aktiviteterne er ubetydelige. Den mest bekymrende påvirkning er uden tvivl undervandsstøjen i forhold til marsvin som er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 beskyttelsen. Her er der ikke udført en eneste beregning af støjubredelsen - kun overtaget et udsagn fra fabrikanten og en udokumenteret henvisning til ”tidligere modelleringer” (uden reference). Denne konsekvensvurdering tager dermed ikke de aktuelle aktiviteter på de aktuelle lokaliteter i betragtning. Dermed er rapporten uden værdi som en konsekvensvurdering af de konkrete aktiviteter på de konkrete lokaliteter (alle tre krydsninger er relevante for marsvin). At påvirkningerne af forundersøgelserne næppe vil være af voldsom karakter, kan intuitivt være rigtigt,

men det er rapportens opgave at dokumentere dette. Rapporten er mangelfuld ved at den ikke indeholder netop denne dokumentation for vurderingen.

2. Definition af begrebet ”Soft Start

” En ”Soft Start” af undervandsstøjende instrumenter er anført som en forudsætning for aktiviteterne. Begrebet ”Soft Start” er den eneste afværgeforanstaltning for at begrænse påvirkningen,

Dertil knyttes følgende bemærkninger:

En beskrivelse, af hvad begrebet ”Soft Start” konkret betyder, er ikke givet. Det forventes at skulle indeholde en beskrivelse af hvordan instrumenter konkret kan betjenes for at mindske miljøpåvirkninger mest muligt. Det er en udtalt mangel. Dermed kan denne vigtige og eneste foranstaltning ikke kontrolleres og taber sin restriktive værdi.”

-

Alle bemærkninger blev sendt i partshøring og Kystdirektoratet har modtaget rådgivers bemærkninger til høringssvarene. Rådgiver har blandt andet oplyst, at de vil gøre survey teamet bekendt med gældende procedure og vilkår.

Derudover har rådgiver fremsendt følgende bemærkninger til høringssvaret fra DN Sønderborg:

” 1. Påvirkningens kvantificering

Det er korrekt, at der ikke er gennemført specifikke modelberegninger for støjudbredelsen i forbindelse med de ansøgte undersøgelser for den specifikke lokalitet. De potentielle påvirkninger er dog på ingen måde vurderet på baggrund af påstande. I argumentationen, som ligger til grund for vurderingen, anvendes der faktiske målte påvirkningsafstande ved anvendelse af samme type udstyr (afsnit 5.3), hvilket må betragtes som en solid baggrund for at foretage retvisende estimater af potentielle påvirkningsafstande for så vidt angår potentielle påvirkninger af havpattedyr i området.

Vi beklager hvis referencen for den anvendte litteratur, ikke fremgår tydeligt nok. Der står dog i begyndelsen af afsnit 5.3 ”Det følgende afsnit er baseret på en litteraturgennemgang af den nyeste viden, både i forhold til dyrenes sårbarhed og i forhold til det anvendte geofysiske udstyr (Kyhn et al., 2021; JASCO Applied Science, 2021; Southall et al., 2019; Energistyrelsen, 2022).” Derudover står det i afsnit 5.3.3 at ”Påvirkningsafstanden i forhold til adfærdsændringer på de 731 m for SBP er ved anvendelse af en tålegrænse på 100 dB re. 1 µPa VHF-vægtet (JASCO Applied Science, 2021). Ved anvendelse af en tålegrænse på 103 dB re. 1 µPa VHF-vægtet, som anbefales for adfærdspåvirkninger på baggrund af Tougaard et al. 2021 samt de gældende danske retningslinjer (Energistyrelsen, 2022), vil denne påvirkningsafstand blive betydeligt mindsket (dB skalaen er logaritmisk).” dB-skalaen, er bygget sådan op, at lydtrykket (eller energien i lyden) teknisk set bliver fordoblet/halveret ved en øgning/reduktion på 3 dB. Det vil således sige, at en målt påvirkningsafstand på 731 m ved en anvendt tålegrænse på 100 dB, som anvendes

af JASCO Applied Science, vil blive halveret, når der i stedet anvendes en tålegrænse på 103 dB jf. de gældende danske retningslinjer.

I forhold til at vurdere eventuelle adfærdspåvirkninger kan en påvirkningsafstand på 731 m således antages som konservativ. Hertil kommer, at det ansøgte undersøgelsesområde har en betydeligt lavere vanddybde end der, hvor man faktisk har målt udbredelsen af støj for denne type udstyr, hvilket også reducere påvirkningsafstanden, om end i mindre grad.

I forhold til permanente høreskader for marsvin (og sæler) viste JASCO-studiet, at der alene ved anvendelse af den fulde udstyrspakke var en påvirkning inden for 17 meter fra surveyfartøjet. Den ansøgte udstyrspakke er mindre (kun SBP), og mindre støjende end anvendt i JASCO-studiet. Selv når man konservativt antager en påvirkningsafstand på 17 m for høreskader for marsvin, vil høreskader helt kunne undgås, idet der anvendes 'soft start' procedure i forbindelse med projektet (se nedenfor).

Selvom konsekvensvurdering ikke er baseret på en konkret vurdering for de aktuelle lokaliteter, så mener WSP bestemt ikke at grundlaget for vurderingen er uden værdi. Derimod, baseres vurderingen på konkrete målinger af lignende udstyr. Det underbygges fagligt, hvorfor disse resultater kan anvendes som grundlag for de ansøgte undersøgelser, om end grundlagt for vurderingen og således også selve vurderingen er konservativ.

WSP mener bestemt, at rapporten og grundlagt for vurderingen er fagligt underbyggede og håber at dette er mere tydeligt med nærværende uddybningen samt henvisning til specifikke afsnit i rapporten.

Det er for nærværende ansøgning ikke vurderet nødvendig at gennemføre modelberegninger, hvilket heller ikke normalt kræves, såfremt det kan retfærdiggøres, at andet data kan benyttes. JASCO-studiet som benyttes, er ovenikøbet baseret på egentlige målte data fra samme type udstyr. Forskellen i de anvendte tålegrænser (100 vs 103 dB) samt at det ansøgte forundersøgelsesområde har en lavere vanddybde end de gennemførte målinger i Nordsøen, bevirker alene at de anvendte påvirkningsafstande vil være konservative for nærværende forundersøgelser.

2. Definition af begrebet "Soft Start"

Afsnit 4.1.1 (samt figur 4.3) beskriver den stof-start procedure som vil blive benyttet og er yderligere specificeret i Standardvilkår for forundersøgelser til havs (Energistyrelsen, 2018).

Udstyret startes først når der ikke er nogen havpattedyr indenfor 500 m afstand af fartøjet. Herefter startes udstyret på nedsat kraft i 20 min. Hvis der herefter fortsat ikke er nogen dyr indenfor 500 fra fartøjet så startes dataindsamlingen. Den estimerede tid for selve dataindsamlingen er angivet i Tabel 4-1.”.

Klagevejledning

Dette dokument indeholder tre afgørelser:

- afgørelse om at give tilladelse til projektet
- afgørelse om, at der ikke vil ske skade på Natura 2000 eller bilag IV arter
- afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde

Afgørelserne kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

For afgørelserne gælder følgende:

- Kystdirektoratets afgørelse kan alene påklages for så vidt angår retlige forhold.
- Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.
- Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.
- Klageberettigede efter kystbeskyttelsesloven er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Klageberettigede efter kysthabitatbekendtgørelsen er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- 3) enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Klageberettigede efter miljøvurderingsloven er:
 - 1) miljøministeren,
 - 2) enhver med retlig interesse i sagens udfald, og
 - 3) landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 18 b i kystbeskyttelsesloven, samt § 54, stk. 1, i miljøvurderingsloven.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan tilladelsen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Kystdirektoratet eller Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Lotte Beck Olsen

lbo@kyst.dk

Kopi: Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Miljøstyrelsen, Bolig- og Planstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen, Moesgaard Museum, Sønderborg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark og Geodatastyrelsen.
Kystdirektoratets afgørelse offentliggøres på Kystdirektoratets hjemmeside.